

Giáo sư Thayer nói: "Mô hình tiếp tục củng cố sự phân hóa giữa Giáo hội và Công giáo không phải là ý tưởng hay và nó còn tồi tệ hơn nữa trong bối cảnh khu vực đang phát triển kinh tế. Tất nhiên, phe bảo thủ sẽ nêu quan ngại về ô nhiễm chính trị làm lý do".

Bản dịch của [BBC Vietnam.com](http://BBC.Vietnam.com)

Báo διεθνест Asia Sentinel vừa có bài 'Hanoi Pain' của tác giả Roger Mitton, cựu phóng viên Straits Times của Singapore tại Hà Nội, nhận xét về tình hình kinh tế-chính trị Việt Nam.

Chia rẽ trong nội bộ đang ngày càng sâu rộng hơn vì nền kinh tế tiếp tục đi xuống, đe dọa tới sự bình ổn chính trị trong nước.

Tuần trước, Ban Chấp hành TW đang vừa có phiên họp khẩn cấp nhằm tìm cách thúc đẩy cuộc đấu tranh chống lạm phát, tình trạng đình công kéo dài và thâm hụt thương mại ngày càng nghiêm trọng.

Đang tồn tại nhiều quan điểm mâu thuẫn nhau trong nội bộ đang ngày càng sâu sắc, từ Bộ Chính trị tới tầng lớp cán bộ địa phương, về nguyên nhân gây ra căn bệnh hiểm nghèo của nền kinh tế VN và cách thức khắc phục chúng.

Các lãnh đạo của đang cũng chia rẽ thành hai phe: một tiếp tục ủng hộ chính sách

phát triê n tốc đô cu a Thu t t ng Nguyễn Tấn Dũng, và mô t quy tu xung quanh Tô ng bí th Nông Đ c Ma nh v i chu tr ng h p nhất phát triê n, châ m h n nh ng bên v ng h n.

Các khác biê t về t duy kinh tế này quê n g n v i các than phiê cá nh n lâu nay về viê c ông Dũng tiến c nhiều nhà kỹ tri và đ ng h ng miê Nam cu a ông mà loa i b t đi nhiều nh n vâ t cao cấp khác, nhất là ng i miê Trung. Thêm vào nh ng ra n n t này là chiến đi ch chống tham nhữg thiếu hiê u qua cu a chính ông Thu t t ng, cũng nh các đ t trấn áp m i đây đ i v i các nhà báo và ng i Công giáo.

Khu ng hoa ng la nh đ o

Các nguôn tin bên trong Đ ng và gi i ngo i giao cho biê ngày càng có nhiều đ n đoán rằng nếu các chia rê sâu sắc thêm n a thì chúng có thê gây ra khu ng hoa ng về lãnh đ o trong t ng lai gần.

Hô i nghi TW tuân tr c, cuê c ho p lân th ba trong năm ch a có tiên lê cu a ca 160 thành viên Ban Chấp hành, đã đ c triê u tâ p mô t cách vô i vấ nh m ng chã n tình tra ng b c xúc cu a ng i dân và tâ p trung ý l c vào cuê c khu ng hoa ng kinh tế vốn đang bắt đầu đe do a bình ô n xã hô i cũng nh quyền lãnh đ o cu a Đ ng.

Giáo s Carlyle Thayer, chuyên gia VN tại Ho c viê n Quốc phòng Úc châu, nói: "Hô i nghi TW lân ba cho thấy là mô t điêu gì đó rất quan trọng đang đ c tha o luâ n".

Ông Nguyễn Trần Ba t, chu ti ch tâ p đ n Investconsult, mô t trong các công ty t v n kinh tế l n nhất VN, nh n xét: "Hô i nghi lân này rất quan trọng vì nó chú trọng vào viê c gia i quyết l m phát và pha n ng tr c tình tra ng suy su p trên thi tr ng Hoa Kỳ".

Tại hô i nghi trung ng lân tr c, Ban Chấp hành TW đ ng, vốn hết kiên nhẫn tr c tình tra ng la m phát tăng g n 30%, đã trao cho bô Chính tri trách nhiê m qua n lý nên kinh tế cho t i hết năm. Quyết đi nh này đ c cho nh t c quyền điêu hành cu a chính phu ông Dũng .

Ba n thân ông Thu t t ng và gi i thân câ n cu a ông không thê làm gì tr c quyết đi nh này vì ho chi chiếm số ít trong Bô Chính tri , n i các u ng hô viên cu a tô ng bí th Nông Đ c Ma nh chiếm u thế.

Hô i nghi TW 7 hôi tháng Ba y không nhất thiết là dấu hiê u cho thấy s bấ tín nhiê m đối v i ông Thu t t ng, mà là chi dấu rằng nhiê ng i trong Ban Chấp hành không tin ông là i a cho n đúng cho viê c điều hành đất n c trong th i kỳ khó khăn này. Và viê c hô i nghi 8 đ c c triê u tâ p cho thấy rõ là nh ng ng i này vẫn ch a đ c thuyết phu c ng c la i.

Không ân n t ng

Chi mô t ngày tr c khi Hô i nghi m màn, thu t t ng Dũng còn lã p la i rằng các bô ngành pha i u tiên kiê m soát la m phát, bình ô n kinh tế vĩ mô, ba o đa m an ninh xã hô i và duy trì phát triê n bên v ng.

Ông cũng tiếp tu c thúc đâ y mu c tiêu tăng tr ng 7% trong năm nay, ty lê mà nhiê ng i cho là không thê đ t đ c.

Ngân hàng Phát triê n Á châu và mô t số tô ch c khác đ đ đoán con số khoa ng 5%.

Ta i Hô i nghi TW tuân tr c, đa ng CS khôn ngoan điều chi nh đ đoán cu a mình mô t cách chung chung, rằng "ty lê tăng tr ng cân đ c duy trì m m c phù h p và bên v ng".

Ông Dũng cũng ra lê nh cho các bô ngành, đ c biê t là Ngân hàng Nhà n c VN, pha i chú ý t i các dao đ ng trên thi tr ng tài chính thế gi i và Hoa Kỳ đê đ a ra đ c các biê n pháp ba o đa m sống còn cu a hê thống ngân hàng trong n c.

Theo ông Thu t ng, ng i t ng có th i gi c thng đoc Ngân hàng Nhà n c, cho t i nay khu ng hoa ng tài chính Hoa Kỳ ch a gây a nh h ng nhiều t i kinh tế VN.

Thế nh ng gi i kinh doanh VN la i cho thấy quan nga i rằng suy gia m kinh tế Mỹ sẽ a nh h ng nghiêm tro ng t i nên kinh tế vốn đã yếu t cu a VN.

Ngày càng có nhiều đôn đoán rằng nếu các chia rẽ sâu sắc thêm nã thì chúng có thể gây ra khu ng hoa ng về lãnh đ o trong t ng lai gần.

Ông Nguyễn Trần Ba t nói: "Rõ ràng, suy gia m kinh tế Mỹ sẽ a nh h ng t i các chi tiêu kinh tế xã h i cu a Đ a ng và có thể sẽ pha i điêu chi nh các mu c tiêu lâu dài".

S la c quan có ch ng m c cu a ông Dũng trái hã n v i i phát biê u trong diễn văn khai ma c cu a ông Ma nh. Ngoài mắ t, t ng cu a hai ông có thể không quá khác nhau, nh ng t ng pha n bê chìm vô cùng rõ rệt.

Trong mô t năm tr la i đây, tình hình kinh tế VN đã xấu la i còn xấu h n, v i thi tr ng xuất khâ u n nhất Hoa Kỳ đang dân lâm vào nguy c suy thoái. Mo i viê c có thể còn tô i thêm nã khi các gia đnh thu nhâ p trung bình và thấp pha i chi u các đ t tăng giá đi ch vu thiết yếu.

Tình tra ng bất mấn trong dân và na n đnh công, lãn công có nguy c tăng cao.

Pha i thêm th i gian nã m i có thể biết đ c h i nghi tuân tr c có khiến lãnh đ o đ a ng CS đ a ra thêm hành đ ng nào nã hay không. Nếu không, có thể sẽ có thêm mô t h i nghi trung ng nã, hoặ c thâ m chí mô t đ i h i gi a kỳ, mà trong đó các lãnh đ o chu chốt kê ca ông Dũng và ông Ma nh, bi cho ra ngoài lê hoặ c thay thế.

Đ ng thu n

T ng bí th Nông Đ c Ma nh ca nh báo trong di n văn b ế ma c cu a mình ta i H i nghi TW 8:"Ph i coi tr ng và nâng cao ch t l ng, hi u qu công tác t t ng, thông tin tuyên truy n, t o s nh t trí, đ ng thu n trong toàn Đ ng, toàn dân, toàn quân và m i c p, m i ngành".

Đ ng Cô ng sa n không chi lo l ng v ẽ chia r ẽ n i b i mà còn quan ng i v ẽ các v n đ ẽ xã h i và đ i l p v ẽ chính tri .

Đó là nguyên nhân ta i sao có các đ t tr n áp m i r i đ i v i các nhà báo và phe Công giáo.

Thu t ng Dũng đã go i các cu c bi u tình m i đây cu a ng i Công giáo là "hoàn toàn không th ẽ chấp nh n đ t c" và nói nếu không ch m đ t, các hoa t đ ng này có th ẽ a nh h ng xấu t i quan h ẽ đ ng tốt đ ẽ p gi a Nhà n c và Giáo h i.

L n h đ o VN cho rằng ô n đ nh chính tri là nguyên nhân thu hút đ u t

Các quan ch c cấp thành phố, đ c bi t nh ng ng i có liên h ẽ v i các nhân v t kỳ c u nh Tô ng bí th Ma nh hay các ông Tr ng Tấn Sang ho ẽ c Lê Hồng Anh, đã muốn có hành đ ng ma nh tay h n. H i nghĩ rằng Hoa Kỳ và các n c ph ng Tây hi n đ ng quá b i n bi u v i tình tr ng khu ng hoa ng tài chính và b i c t ng th ng Mỹ đ ẽ mà chú ý t i vi c tr n áp tôn giáo và báo chí VN.

Th ẽ nh ng mô t số ng i khác, chu y ếu thu c phe hòa ho n h n cu a ông Thu t ng, cho rằng tốt nhất là ca hai bên cùng bình tnh la i.

Giáo s Thayer nói: "Mô t lâ p tr ng c ng răn đối v i Giáo hộ i Công giáo không pha i là ý t ng hay và nó còn tô i h n n a trong bối ca nh khu ng hoa ng kinh tế. Tất nhiên, phe ba o thu sẽ nêu quan nga i về ô n đi nh chính tri làm lý do".

Vi c trấn áp báo chí cũng nh phe Công giáo là nh ng chu đê cũng đã đ c tha o lu n ta i Hộ i nghi TW tuân tr c vì, cũng giống nh tình hình kinh tế, chúng gắn liền v i s á m a nh cu a Đa ng về ô n đi nh chính tri và duy trì đ c đa ng.

Tiến sỹ Nguyễn Quang A, giám đốc Vi n Nghiên c u Phát tri n ta i Hà Nô i, nói: "Đa ng CS luôn luôn lấy quan nga i về ô n đi nh làm lý do chống dân chu hóa và ho sẽ còn tiếp tu c làm nh v y".

Lãnh đ o Đa ng cho s ô n đi nh chính tri trong n c là nên ta ng cu a s c thu hút đầu t n c ngoài, nhất là khi các n c lân câ n nh Malaysia, Thái Lan và Philippines đều đang mất ô n đi nh.

Mô t phức trình cu a tô ch c Business Monitor International Ltd ra hôi đầu năm, trong có xếp ha ng các quốc gia châu Á - Thái Bình D ng đ a theo nguy c chính tri, đ t VN vào vị trí th hai về bình ô n chính tri gần ha n, t ng đ ng Hong Kong và chi sau Singapore.

Ông Vũ Mão, c u chu ti ch Ủy ban Đối ngoa i cu a Quốc hộ i VN, nói: "Tôi ca m thấy buồn vui lẫn lộn khi nghe thấy rằng ô n đi nh chính tri tr c mắt ta i VN đ c coi tro ng quá."

"Đánh giá nh v y theo quan đi m cu a tôi là h i quá, và không tính đến các vấn đê lâu nay cu a đất n c nh quyên s du ng đất đai, tình tra ng nghèo đói ã nông thôn và chất l ng sống cu a công nhân thu nh p thấp."

Th c v y, trong đánh giá nguy c chính tri về lâu dài, ba n phức trình nói trên xếp VN xuống gần cuối ba ng, chi h n Lào và Miến Đi n đôi chút.

Tất nhiên, cho dù có tranh chấp nô i bô trong ban lãnh đạ o đạ ng câm quyên, ít ng i nghi chính thê cộ ng sa n ta i VN có thê su p đô vì lý do kinh tế hay vì hoa t đô ng cu a mô t số nhân vâ t bất đông chính kiến, nhà báo hay tu sỹ.

Thế nh ng điều chắc chắn là ban lãnh đạ o hiê n th i đang bi áp l c nă ng nê và không thê không triê u tâ p cuô c ho p khâ n nh hô i nghi tuân rôi. Nhĩng chi tiết cu a cuô c hô i nghi đang dân dân đ c làm rõ.